

strašnem obupu — a preden si prišel, se je zdanilo. Kot solnce jasno sem spoznal, da so sanje o zemeljskih vzorih res samo sanje — da je edini, ki nas je ljubil in nas še ljubi nesebično, ta-le razpeti in umorjeni Bog! ... Vse drugo je le samopridno iskanje samega sebe — —“

Dvignil je križ, solze so ga polile, in bridko je zaplakal: „Zakaj sem Te našel še-le zdaj, ko umiram, Tebe, ki si naš večni, naš edini ideal!“ — — — — —

S stolpa je disharmonično hreščal ropotec Velikega petka.

„Velika noč je pred durmi“, omenim mu tiho.

„Ne, ne, velika noč, zame se prične — veliki dan — — ob velikem, večnem vzoru — — —.“

In kadar zatrobijo trobentice in zacingljajo zvončki, tedaj zazvoni v moji duši struna-posmrtnica, tedaj zaklenem duri, hodim sam po sobi ter se spominjam tebe, moj pobratime ...

Slovenska književnost.

Marjetice. Nabrane nežni mladini. Uredil in založil Alojzij Merhar. V Ljubljani. Tiskala Katoliška tiskarna. 1902 90. 134 str. Za velikonočno darilo je izšla lična mladinska knjižica, „Marjetice“, podobne oblike in vsebine, kot so jo skozi 10 let sem podajali ljubljanski bogoslovci v „Pomladnih glasih“. Ne vemo, ali je prav ali ne, da so letos knjižico drugače krstili, dasi je naslov „Marjetice“ nežnejši. Toda kakorkoli —! Smelo pa rečemo, da prekašajo „Marjetice“ vse „Pomladne glase“. Nabrali so jih štirje pisatelji bogoslovci: Alojzij Merhar, Pavel Perko, Fran Ks. Steržaj in Andrej Orehek. Nedvomno so najboljši del: „Škrjančkové pesmi“, „Pod milim nebom“ in „Citrončkové pravljice“ (zložil in spisal Alojzij Merhar.) V „Škrjančkovih pesmih“ riše s čudovito naivnostjo in kratko pa živo karakteristiko tipe vaških malčkov, dečkov in dekletec. Škrjančku je pesmice položil v kljunček Čamrov Slavko (najbrže domače ime pesnika samega). Kako se gladko berejo, kako ljubo poslušajo, zares kakor drobne popevke izpod jasnega neba! Naravnost krivico bi jim delal, ko bi jih široko razkladal, razkosaval, seciral. Tudi ni lahko povedati, katera je najlepša. Vsaka ima svojo prednost, nobeni ne

moremo očitati kake hibe. Pravi biseri so, ki so celotni najlepši. Raznoliki, mikavni prizori se nam odpró: „Pod milim nebom“. Še višjo ceno jim prisojamo kot „Škrjančkovim pesmim“. Nisem še v slovenskem slovstvu bral lepših mladinskih popevk. Te bliskovite misli, ta njih originalni zasnutki, ta preprosti, čisto zveneči izraz pričajo o veliki nadarjenosti pesnikov. Najrajši bi vsako prepisal in semkaj postavil za zgled prave poezije zlasti onim, ki mislijo, da se za otroke sploh ne dá umetno pesniti.

„Vesela pesem“, „Žalostna pesem“, „Polževe modrosti“, „Sv. trije kralji“, „Cigan“ itd. to so umotvori, da bi se jih človek kar na pamet naučil in jih zopet in zopet deklamiral otrokom in sebi v slast. Kadar bo kdo izdajal kako „Šolsko berilo“, pač ne bo smel prezreti „Marjetic“.

Citronček (rumenjak), prvi pomladanski metulj, pripoveduje o raznih časih doživlja v pomlajeni prirodi. Pisatelj je krasno pridružil „utile dulci“. Nežno diha iz pravljic pisateljeva ljubezen do prirode ter ljubki otroški ton. Alojzij Merhar, ki nam je znan tudi še po nekem drugem imenu, je res pesnik po božji volji. Njegova lirika ne pozna šablone, ni meglena, nova je, samorodna, nežna in vendar krepka. Tudi prozaiški del se odlikuje. „Zibelka“, ki jo je spisal Pavel Perko, je milotožna do-

godbica, ki nam z mehko besedo predočuje venečo deklico Tinico. Kako veselje je imela revica do ljudi, do šole, do življenja! A morala je v prerano gomilo! Naravnost naukov ne deli spis, a omiljuje zvestobo prijateljic in zbuja sočutje do mlade neozdravljive bolnice. Na odru ležeča nas spominja pesnikovega vzklika:

Glej, tu ležiš na odri,
kot angelček miru;
očesci jasnomodri
zaprti sta svetu.

Zabavna in obenem poučna je slička „Na Godičevem pašniku“, spisal Frančišek Ks. Steržaj. Dobro sta jo skupila Nacek in Jakec, ker sta zanemarila čredo in stikala za kosi! Beroča mladina se bo smejala, pa si tudi zapomnila dolžnosti pastirjeve. Tej sličici je po namenu podobna druga „Ujet“, ki jo je priobčil Pavel Perko, samo da ima drugačen predmet.

V kleti ujeti Janko je prejel bridko kazen za svojo poredno nagajivost napram živalim. Prav prijetno se bere črtica „Pepček-p-oniglavček“, spisal Andrej Orehek. Ideja je jasna. „Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade.“ Ali pretkanemu Pepčku bi prisojali vendarle več spomina. Če je on sam shrambo pod hodnikom odprl, da bi ponoči njegov bratec vanjo pal, bi se pač tudi lahko spomnil, da je odprta, in ne bi šel proti nji tudi za krivčke ne.

„Lepa in nedolžna“ (Pavel Perko) je kratka parabola. Kar je njivi plevel, to je duši greh. Marička je skrbno pazila na svojo njivico, manj na svojo dušico, dokler ji nista katehetov in materin opomin dozorila sklepa, da hoče ostati vedno lepa in nedolžna. Knjižico završuje prizor „Iz ljubezni“ (Franč. Ks. Steržaj). Lepo se nam v spisu označuje ljubezen mladih prijateljic, ki sega še onkraj groba.

Vsa knjižica bo na mladino pred vsem blažilno vplivala. Saj pa je razblaženo srce tudi dostopno vsakemu dobremu nauku, naj ga čuje v šoli ali doma.

Jezik je zelo gladek in brez vsakih slovniških napak. Tudi zunanja oprema je dična in dostojna lepe vsebine. — Odraslemln bravcu kličemo: Tolle et lege — če se hočeš prepričati, da naša hvala ni pretirana! Mladini naročamo: Prôsi svoje stariše in učitelje, da ti čimprej nabavijo „Marjetice“. Pisateljem pa: Čast delate zavodu, na katerem slove napis: „Virtuti & Musis.“

Anton Medved.

Uvod v biblijske zgodbe Nove Zaveze.

Spisal dr. Jožef Lesar, profesor bogoslovja, knezoškofijski konzistorijalni svetnik v Ljubljani. Z dovoljenjem preč. kn.-šk. ordinarijata

lavant. Ponatis iz „Voditelja“. V Mariboru, 1902. Založilo uredništvo „Voditelja“. — Tisek tiskarne sv. Cirila. Strani 190. — S to skrbno in z veliko učenostjo sestavljeno knjigo se je zopet pomnožilo naše strokovno bogoslovno slovstvo. Kdor se bavi s svetopisemskimi studiji, ne more pogrešati natančnega splošnega uvoda v zgodovino božjega razodetja, kateri mora obsegati celoten pregled zunanjih razmer, v katerih je božje razodetje nastopalo in se razvijalo. G. pisatelj je kot profesor nove zaveze na ljubljanskem bogoslovnem semenišču sestavil po najnovejših bibličnih preiskavah za svoja predavanja natančen popis zemljepisnih, političnih, versko-nravnih in splošno-kulturnih razmer, v katerih je živel judovski ljudstvo ob Kristusovem času. Za točnim geografskim pregledom cele tedanje Palestine sledi zgodovina hazmonejske kraljeve rodbine in rimskega gospodstva nad sveto deželo. Posebno zanimiv je popis groznih bojov, ki so se končali z razdejanjem Jeruzalema. Najobširnejši je seveda popis versko-nravnega stanja judovskega ljudstva. Tempelj, prazniki, služba božja, šola, sinagoga, sinedrij, skrb za ranjke, pismouki, duhovniki, razne stranke — vse to je pojasnil g. pisatelj po najbolj zanesljivih poročilih tedanje dôbe. Želimo, da bi ta temeljita knjiga našla obilo pridnih proučevavcev. L.

Stoletna Pratika dvajsetega stoletja 1901 do 2000. Sestavil dr. Gregorij Pečjak. V Ljubljani. Izdalo „Katoliško tiskovno društvo.“ — Tiskala „Katoliška Tiskarna.“ 1901. Mala 80. Strani 221. Cena: 1 K 80 v. — V dveh oddelkih pisatelj jako poljudno in razumljivo razlaga vse, kar je neobhodno potrebno, da ve splošno izobražen človek o časoslovju V uvodu pravi g. pisatelj: „Sto let z vsemi različnimi izpremembami podati v obliki koledarja na malo straneh, se zdi drugim ‚Stoletnim pratikam‘ tako težka stvar, da je niti ne poskušajo: pod raznimi naslovi in raztreseno naštevajo različne koledarske napovedi, iz katerih mora čitatelj vsako leto posebej koledar šele sestavljati ali vsaj zamudno iskati, kar najde v letnih koledarjih pregledno skupaj. Pričujoča „Stoletna pratika“ hoče to neprikladnost odpraviti, zato stopa pred Slovence v popolnoma novi obliki: Znanstveno razvijanje koledarja je oddala drugemu delu ‚Pouku‘, v prvem delu pa ima popolno obliko preglednega koledarja; izobražencu je sama zase dovolj razumljiva, začetniku pa hoče pomagati navod.“ Nas je posebno zanimal „Pouk“. Tu najde čitatelj podatke iz zvezdoslovja, teorijo koledarstva, pouk o pomenu in uravnavi solčnih ur, vremenoslovje, pouk o streli, mesečna pravila za